

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(administracija) in ekspedicija na
štem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Prevrat na Francoskem.

Na Francoskem se je kar čez noč naredila tiha prekucija. Mac Mahon je odstopil, in na njegovo mesto bil je Grevy voljen za predsednika republike na sedem let. Kako je to prišlo?

Mac Mahon je bil odgojen po vojaški, njemu je cesar solnce, okoli kterega se vse suče, za to se nikdar ni mogel prav sprijazniti z republikanskimi idejami. Ko je bil za predsednika republike izvoljen, vendar ni nehal spoštovati onih, ki so prej cesarju služili in jih je na njih mestih pustil. Tako je prišlo, da je bilo med uradniki republike mnogo sovražnikov republike. Republikanci iz principa so delali na to, da se taki uradniki odstranijo; to so tudi dosegli. Storili so pa še velik korak naprej. Po vseh državah sluša armada na povelje cesarja, kralja ali predsednika. Francoski parlament pa, vedoč, da je vsa njegova oblast tako dolgo negotova, dokler nima armade pod svojim poveljstvom, začel je segati v vojaške zadeve, in predsedniku republike ukaze dajati; silil ga je, naj odstavi one više poveljnike, ki niso republikanci. Mnogo je namreč ljudi na Francoskem, ki smatrajo republiko le za prehodni stan, mnogo jih je, posebno takih, ki so za časa Napoleona mastne službe imeli, da želé pogin ljudovladi, in komaj čakajo trenutka, ko bi se kak general odpovedal republiki, in s svojim oddelkom meč potegnil za mladega Napoleona ali pa za kakega kralja. Če bi vsa armada za njim potegnila, potem je cesar ali kralj kmalo narejen; in to se lahko zgodi, ker je večina častnikov monarhična. Razumljivo je tedaj, da se republikanci bojé takih generalov, o kterih mislijo, da bi se vtegnili odtegniti

oblasti narodne skupščine, in kralja ali cesarja postaviti. Šli so tedaj k Mac Mahonu in zahtevali, da naj odstavi vse take generale, in naj oddá najbolj važna poveljništva republikanskim generalom.

Stari vojak Mac Mahon tega ni mogel storiti, morda ne toliko iz sovraštva do republike, ampak iz pravcoljubja, ker mu vest ni dopuščala, odstaviti stare, zaslužne generale, samo za to, ker niso Gambetti in drugim rudečkarjem in prekucuhom slepo vdani. Tako početje bi res razrušilo ves red v armadi, ker bi bili žaljeni ne samo odstavljeni poveljniki, ampak tudi njim podložni častniki in prostaki, ter bi vtegnili novo nastavljenim republikanskim generalom pokorščino odpovedati. Raje ko bi to storil, je Mac Mahon odstopil, in voljen je bil Grevy za predsednika.

Ne more se za gotovo povedati, ali se bo po tem prevratu mir in red ohranil na Francoskem. Grevy je sicer bolj miren in zmiren človek, ko Gambetti, in še sreča, da niso poslednjega volili; vendar je pomisliti, da ima Mac Mahon mnogo častilcev v vojaških krogih, Grevy je pa „civilist“, in ne bo našel pri armadi tistih simpatij, ko vojvoda Magentski, slavni zmagovalc v mnogih bitkah. Ako bo Grevy poskušal, odstavljati stare, zaslužne poveljnike, zna se pač lahko kaka zmešnjava narediti. Le zmernost in pravičnost do katoliške cerkve zagotavlja republiki daljši obstanek. Pretéranost radikalcev pa dela le Napoleonu v roké.

Časnikarstvo v obče, vzlasti katoliško.

Ne moremo tajiti, da je časnikarstvo v obče postalo najvažnejši faktor našega dušev-

nega življenja. Odkodi dobivamo v sedanji dobi glavni poduk, omiko, zabavo, — mar ne iz časopisov? Knjige celo važnejše, — izborne valjajo se po prahu, iz časopisov pa požiramo vse, karkoli nam donajajo. Zatorej merijo mnogi, če ne stopinjo omike, vsaj stopinjo politične vednosti in zmožnosti posamnih dežel in narodov po množini časopisov. Zato se upirajo narodi, ki nečejo zaostati za drugimi, in delujejo na to, da dobé svojim udom za razne duševne potrebe zadostno število časopisov.

S kom dosegajo razne stranke v državah prevago in konečno moč? — Mar ne s tem, da ima vsaka svoje novine za javne svoje organe, v katerih razlaga svoje mišljenje, odbija mnenje drugih strank, ter daje nasvete svojim vrstnikom, kažóč jim, kako da se imajo v raznih zadevah braniti in zagovarjati? Razne stranke toraj spoznavajoč važnost takega vpliva zakladajo novine v njihovem smislu pišóče, ter podpirajo jih gmotno čestokrat brezmejno. Tako delajo tudi vlade same; na stotisoč daje se časnikom, da pišó v njihovem smislu, da zagovarjajo čine vladnih mož, da ljudstvu naznanjajo razne novice državne — ter mu lažejo. —

Ne čudi naj se toraj nikdo, če rečemo, da je današnji čas na stotine, tisoče ali še na sto tisoče časopisov na celem svetu. Ali kako je s katoliškim časnikarstvom? Koliko časopisov ima dve sto milijonov (toliko jih je najmanj) katolikov? Srce nas zaboli, ko se spominjamo na stotisoče časopisov, ki se nahajajo na svetu in med njimi samo 1233 katoliških časnikov in sicer v Evropi 1070, zunaj Evrope pa 164. Zanimivo je pogledati, kako so ti razdeljeni med posamnimi narodi. Največ katoliških časopisov izhaja na Nemškem, namreč 263

Spomini iz dijaških let.

(Za album profesorja Antona Heinricha.)

(Dalje.)

Škoda, da je potem bil premeščen v Košice in tako jaz nisem imel več prilike, zjemati omike in uka iz njegovih ust. Šel je in ni ga bilo več. Nekaj je pa ostalo v Ljubljani; za njim, in to je bila njegova prva pesem „Die Schacht bei Novara.“ Ko grem namreč pozneje enkrat memo Giontinove prodajalnice, vidim med drugimi knjigami, kakor „Schinderhannes“ itd. tudi Heinrichovo popevko in na nji listek, na kterem je bilo zapisano „15 kr.“ Takrat sem bil še dijak, toraj ves svet lahko razumi, kaka jeza me je popadla, ko sem to videl. Mi smo dali vsi, kar nas je bilo v šoli, za to slavno knjigo svojemu profesorju po 60 kr. v roko, zdaj jo pa dobi vsak človek za 15 kr.! Ali ni to, da bi vsak učenec tako ljubljene profesorja kar s kože skočil? In po daljnjem popraševanju celó zvem, da jih je za gotov denar prodal le toliko, kolikor je bilo učencev njegove šole!!! Tako je naš priljubljeni profesor zginil iz

Ljubljane, a ne za večne čase; saj solnce, ko zaide, ne zgine za zmiraj, marveč se vnovič prikaže. Čez par let je bil res tudi Heinrich zopet v Ljubljani in zdaj je bil že tudi prav in res profesor. Žalibog, da sem jaz tako hitro študiral, da ga nisem več učakal! Če bi bil vedel, da bo prišel nazaj, gotovo bi ga bil počakal, ako bi mi bilo prav sedeti v vsaki šoli, po tri leta. Vi ne veste, kako rad sem imel tega svojega profesorja, že zato, ker sem zavoljo njegovih vzvišenih idej dobil prav gorke po hrbtu s prozaično očetovo „kneftro.“ Če človek zavoljo svojega prepričanja trpi, gotovo zelo ljubi tistega, ki mu je to prepričanje vdihnil.

Žal mi je, strašno žal, pravim, da nisem bil več njegov učenec in tako ne nazoč pristem prizoru, ko je profesor Heinrich dal v pričo vse šole naši kranjski deželi priimek „Schweineiland“, po kterem izreku je brž tako zaslovel po slovenskih deželah. To je moral biti veličasten prizor, vreden, da se zabilježi v zgodovino nemškega kulturovanja po slovenskih deželah. Ker je dandanes navada, da se vsak izrek opraviči, vsaka trditev dobro pod-

pre, bi bil jaz morda častitega gospoda profesorja interpeliral, zaka j pristaja kranjski deželi ta vonjavni priimek. Morda bi bil celó poprašal, če ne morebiti zato, ker se v nji redi toliko svinj in prešičev, tudi tujih. Saj je znano, da jih gonijo k nam cele čede, o tem se vsak lahko prepriča pri šrangah in deželnih mejah.

Čeravno toraj jaz tega nemško-kulturnega izreka iz prof. Heinrichovih ust nisem slišal na svoja ušesa, sem ga vendar koj verjel, ker mi je bilo znano njegovo nježno čutje in vzvišena stopinja nemške omike. Iz čistih ust ne pride nič nečistega, grdobija leze le iz kanalov, a profesor Heinrich je čist do dna srca, iz njegovih ust kipe le besede najzlahtnejše oblike, kakoršne se slišijo le po salonih, kjer se sbaja nemška inteligenca.

In tako se tudi nisem čudil sledečemu prizoru. Bog vedi, kaj me je zaneslo v gostilnico k „zvezdi“, ravno tako ne vem, zakaj sem se v kot vsedel, saj nisem bil več dijak, da bi se bil bal iti v gostilnico. To pa dobro vem, da je za mano prišel profesor Heinrich z

(med njimi 50 dnevnikov, 79 večkrat v tednu izhajajočih in 65 tednikov.) — Potem v Italiji 154 (17 dnevnikov, 57 tednikov), v Belgiji 152 (19 dnev., čez sto tedn.), na Francozkem 136, v severni Ameriki 134 (5 dnev., 69 tedn.), v Avstriji 103 (9 dnev., 13 večkrat v tednu izhajajočih in 18 tedn.), v Holandiji 60 (4 dnev., 12 večkrat v tednu 18 tedn.), na Irskem 55 (5 dnev., 14 večkrat v tednu), na Švicarskem 54 (3 dnev., 21 večkrat v tednu), na Španjskem 42 (9 dnev. in 12 tedn.), na Portugalskem 31 (1 dnev. in 17 tedn.), na Angleškem 19 (7 tedn.). Razen tega izhaja v Aziji 17 kat. časopisov, v Afriki 3 in v Avstraliji 10. —

Najcenejši časopisi so na Nemškem. Tam stanejo nekateri dnevnik samo po 3 gl. 60 kr. n. d., zraven so pa katoliški tudi jako razširjeni. Najdražji so pri nas na Avstrijskem, kjer jih osobito novinarski kolek jako duši. — Najcenejši česki dnevnik stane 12 g. O vladnih časnikih tu ne govorimo.

Kako je časnikarstvo med Slovani razširjeno? Naši sosedje Nemci imajo čez tri tisoč različnih časopisov in med temi 156 dnevnikov. Slovanov je mnogo več nego Nemcev, a koliko časopisov imajo?! Komaj štiri sto. To je vendar prilično malo. Na Rusko pripada nekaj čez sto (22 dnev.), na Poljake komaj sto (14 dnev.), na Čehe 114 (6 dnev.) časopisov, mimo dveh vladnih, ki pa jim ne delajo časti. — Peščica Madjarov ima 239 časopisov, med temi 38 dnevnikov. Iz tega je razvidno, da Madjari poznajo veliko silo časnikarstva svoje liste jako podpirajo. Za to pa imajo v Avstriji povsodi prvo besedo.

Če se ozremo na versko časnikarstvo, je primeroma stanje pri Slovanih še revnejše. Čez 19 milijonov katoliških Slovanov ima 37 kat. časopisov in sicer 3 dnevne, 4 večkrat v tednu izhajajoče in 5 tednikov. — Odkodi tako žalostne razmere?! — Ali mar katoliški Slovani nemajo veselja do branja?! Ali so morda slovanski časopisi že sami tako poškodeni, da Slovanom ni potreba še posebej katoliških novin ustanavljati?! Ni jedno ni drugo. Katoliški Slovani čitajo radi in mnogo; ogromna večina novin tepta verstvo bolj nego Turki. Zakaj tedaj imajo Slovani tako malo časopisov?! Zato, ker so Slovani veledobrega srca in v tej neizcrpljivi dobroti poljubujejo vsakemu roku, ki jih nemilosrdno draži.

Drugi čitajo novine zaradi tega, da ti

svojih nog kopita ne pokažejo, in če sem in tje vspno na kviško, — da jih učinijo nepri strane (nevtralne). Tako ima mnogo novin nalogo, katoličane v dremoti vzdržavati, in nikakor pripuščati jim, da si ustanove svoje katoliško časninstvo. To mora priznati vsakdo. Slovani so jako pobožen narod. V tem jih noben narod ne doseže. Samo da pokažejo svojo vero v novinah, pa se mora spremeniti vse v dobro.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 3. februarja.

Zdaj se mudi grof **Taaffe** na Dunaji; ugiba se, da zna postati minister. Drugi zopet za trdno mislijo, da pride grof **Coronini** do krmila. Nova „Preša“ pa pravi, da se največ imenuje grof **Hohenwart**, ter pravi, da se bo s tem zopet napravila sloga med ustavoverci, ker se bodo vsi proti Hohenwartu obrnili. „Preša“ pa je pozabila dvoje: da jih ima med ustavoverci, ki podpirajo vsako vlado, in da Hohenwart lahko pri novih volitvah večino za se pridobi. Isti list meni, da bo novo ministerstvo poklicano, brž ko se berlinska pogodba v gosposki zbornici potrdi.

V Zagrebu so izvolili Matija **Mrazoviča** za župana. Hrvatje se hudejejo, ker se krajina še vedno ne združi s Hrvatsko.

V **državnem zboru** se zdaj razgovarjajo, kako bi se dal kugi pot zabraniti v Avstrijo. Vlada zagotavlja, da se bodo storili vsi potrebni koraki, in sviri pred pretiranimi novicami. Stvar ni tako huda, število bolnikov je še jako majhno, okuženi kraj pa daleč, daleč od nas.

Vnanje države.

Na **Francoskem** je vse mirno, novi predsednik nema dosti sovražnikov in nasprotnikov, kakor se vidi. Gambetta je postal predsednik narodne skupščine. Dufaure hoče ministerski sedež zapustiti, pa mu močno branijo.

Lahi so začeli rovat tudi že v Švici. Kakor znano, je v južni Švici nekaj Lahov, v kantonu Tesinu. Čeravno se tem v narodnem oziru nobena krivica ne godi, vendar obrača laška poželjivost svoje očitati na ta košček zemlje. Ter jo prišteva „Italiji irredenti.“ Lahi kažejo zobe danes Avstriji, jutri Francoski, pojutranjem Švici; naj pazijo, da ne bodo enkrat po zobeh dobili.

družbo menda enako mislečih in zasedel mizo na drugi strani tako, da je meni kazal svojega hrbta plošnatost. Komaj novi prišleci dobé na mizo svojo pijačo, kar izleče profesor Heinrich iz svojega žepa listnico in jame iz nje brati z glasom, ki me je precéj spomnil na nekega gledališnega igralca, kateri je v „Faustu“ igral „Mefista.“ In kaj je bral ta profesor svojim tovarišem, ki so brž glave skup stisnili in nastavili ušesa? Gotovo kaj lepega, mikavnega, vzvišenega? Dá, vzvišeno, nježno, jaz sem kar strmel, ko sem slišal, kako neskončno omikan in kako blazega duha utegne postati človek po nemški kulturi. Res, le sodite sami.

Uš, Slovan, gnoj, blato, d..., sploh kar je gnjusobe na zemlji in pod njo, to ni šlo narazen v eposu, ktereja je profesor sam skoval na Slovence in ga tukaj bral. Takrat sem to lepo dišečo delce Heinrichove nemške Vile le slišal, pozneje sem ga dobil v prepisu po ranjem profesorju T. in takrat sem še le prav ceniti spoznal tega genija eminentni pesniški talent. Précej sem se spomnil na njegov

„Schweineland“ in prepričan sem, da je to svojo „slavo Slavjanom“ skoval v kakem svinjaku do pasa pogreznem v tisti robi, katero naš kmetič na njive vozi. Škoda, da ta Heinrichova roba ni za tisk, ker tisti ljudje, ki imajo s takimi rečmi opraviti, niso tiskarji in je v Ljubljani celó prepovedano, pred polnočjo tako robo iz mesta voziti. Kdor bi jo razširjal, zapadel bi kazni zaradi javnega vnesnaženja.

O tistem času je profesor Heinrich tudi javno bral o tem in unem; jaz ga nisem šel poslušati, ker se za tiste krajcarje, kar je znašala vstopnina, dobi pošteno in dobro pivo, a drugi so mi pravili, da so kmalu „zgruntali“ njegovo učenost, ki je zeló podobna tistim lesenim podobam, ki so spredaj prav polne, v hrbtu pa vse izdolbene. Taka predavanja so prav kmalu prenehala, ker je zmanjkalo — ne gospoda profesorja, pač pa vernih poslušalcev, katerim se to, kar so slišali iz njegovih učenih ust, ni vredno zdelo vstopnine.

(Konec sledi.)

Za **Angleže** se je naredila nova sitnost; kralj nekega divjega naroda v južni Afriki jim je vojsko napovedal. Ta kralj ima bojda 40.000 vojakov, katerim le 20.000 Angležev nasproti stoji.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 1. svečana. (Predpust. Posvečevanje nedelj in praznikov. Volitve.) Predpust imamo letos kaj mrtev: krčmarji pač napravljajo veselice in plese, pa ljudi ni, in če pridejo, nič ne zapravijo; vzrok je splošno pomanjkanje denarjev. Letos bodo liberalci in nemškutarji svoje denarje lahko v predpustu zapravili in jim ne bo treba o postu veselice napravljati, kakor druga leta, in tudi o petkih jim ne bo treba mesa jesti, ker ga kmalo ob nedeljah ne bodo nič imeli. Da pa mnogo Ljubljančanov ne spuštuje nedelj in praznikov, to vidimo na starem trgu in drugodi, kjer so štacune tudi ob nedeljah odprte. Staroslovenski Ljubljančani zatoraj vprašajo: „kje je največ judov v Ljubljani?“ in odgovor je: „na starem trgu, ker so tam ob nedeljah štacune odprte.“ Tako se pripoveduje tudi od papirnice v Dolu pri Ljubljani, da tam vsako nedeljo delajo; g. župnik, tako se pripoveduje, je ustavil nekega kmeta, in ga pokaral, zakaj v nedeljo dela; ta pa mu je zažugal. češ, „kaj me ti rešiš, jaz od tega dela živim!“ Tako ljudje za majhen dobiček nasprotujejo Božji in cerkveni postavi. Kako more potem dežela srečna in blagovslovljena biti?!

Zdaj bomo kmalo zopet volitve imeli, in treba bi bilo, da bi se Slovenci že za časa pripravljati začeli. Me-ca sušca bomo volili v mestni zbor, za državni zbor pa še ne vemo kedaj. Ni dvombe, da bomo za državni zbor nekaj sedežev pridobili, če se količkaj potrudimo, tudi potem, če se vrše volitve pod sedajnim ministerstvom, kar pa ni verjetno. Ako pa pride na krmilo nam prijazna vlada, potem bodo nemčurji na Kranjskem le dva sedeža imeli iz velikega posestva, saj je še to veliko preveč!

V mestnem zboru pa ne moremo drugače zmagati, ko z vladno pomočjo, kajti pomisliti je, da je tretjina vseh volilcev v c. kr. službah; ti bodo tako dolgo prvo besedo v Ljubljani imeli, dokler se volilci prvega razreda ne otresejo predsodka, da je zmirom najbolje potegniti z nemškutarji.

Iz zadnjih obravnav državnega zbora bi naši nemškutarji lahko razvideli, kako malo je skrbela ustavoverna stranka za blagor ljudstva; pa kaj bero, kaj poslušajo ti ljudje! Da jim le kak dr. Schrey, vit. Kaltenegger, Suppan ali celó dr. Schaffer v kazini kaj pové, vse vrjamejo — če ne že iz prepričanja, vsaj iz navade. Dokler takim toča ne pobije ne le samo polja in drevja, marveč tudi hiše in strehe se od njih ni nadjati prevrata. Mestne volitve v Ljubljani utegnejo biti za nas ugodne le, če se vlada drži nad strankami in pritiska na nikogar ter pusti mu voliti, kakor mu drago. Najbolje, se ve, bi bilo, če bi se uradniki volitev čisto nič ne vdeleževali.

Skrajni čas bi že bil, da bi središče Slovencev prišlo v slovenske roke, in Ljubljana naša — je Kranjska naša, srce zdravo je — zdrava duša in teló! Kar je Čehom Praga, Rusom Moskva, in Francozom Pariz — si parva licet componere magnis — to je Slovincem Ljubljana, in prva naša skrb mora biti, da njo v pest dobimo. Sovražniki to vedo

zato so ravno tu osredotočili svojo moč, — in ne v Kočevji, — pa mi jim moramo mestni zbor, rotovž in magistrat iz rok izviti, — prej na napredek narodni v Ljubljani ni misliti.

Iz Šentvida nad Ljubljano
3. februarja. Čitalnica naša je v nedeljo 2. t. m. napravila „besedo“ na čast našemu očaku dr. Bleiweisu. Razun prav obilno domačega ljudstva došlo je tudi več gostov iz Ljubljane in prostori Kraljičeve gostilne so bili vsi natlačeno polni.

Pred besedo je bila tombola s 25 pravličnimi dobitki, vršila se je prav živahno. „Beseda“ se je pričela s kratkim, pa krepkim nagovorom gospé Lucinke Odlazkove, ki je navzočim površno obrisala zasluge tega možaka za narod naš; govoru so sledili živio-klici g. dr. Bleiweisu. Potem je prebral g. T. pismo, v katerem pozdravlja dr. Bleiweis zbrano občinstvo in se izgovarja, da na poslano mu povabilo ni mogel priti sam; kakor bi bil rad vdeležil se „besede“, vendar ne more prenašati vročine po natlačenih sobah. To pismo so zbrani z obžalovanjem na znanje vzeli. — Sledilo je petje, pri katerem so pevci in pevke pokazali ne le lepe glasove, marveč tudi dobro izurjenost. Vse se je gladko vršilo. Veliko smeja in dobre volje je zbudilo berilo gosp. T. o socialistih, komunistih, demokratih in social-demokratih; berilo je bilo šaljivo in po domače sestavljeno. — Konec besede je bila vesela igra „Garibaldi“, po domačih igralcih vkljub primitivnemu prizorišču gladko in umno predstavljena; poslušalcem je zbudila mnogo dobre volje. — Po besedi se je pričelo prosto razveseljevanje, še smo ostali par ur veseli skup. Zgodilo se ni nič hudega, toraj je bilo popolnoma odveč, da nam je previdnost okrajnega glavarstva poslala dva žandarja, ker sta v mrazu po cesti sprehajaje se le dolzega časa zdehala.

Domače novice.

V Ljubljani 4. februarja.

(Imenik volilcev ljubljanskih) za prihodnje mestne volitve je skozi 4 tedne na rotovžu vsakemu izpostavljen na ogled, da se prepriča, je li v njem zapisan ali ne. Pritožbe zoper ta imenik se morajo pismeno ali ustmeno izročiti mestnemu magistratu vsaj do 28. februarja. Narodnjaki, prepričajte se, ste li v imenik zapisani ali ne, ker se čedalje bolj bliža čas, ko bomo začeli zopet zmagovati tudi pri mestnih volitvah.

(Kupčijska zbornica kranjska) si je 31. januarja svoja dosedanja načelnika zopet izvolila. Predsednik je g. A. Dreo, namestnik njegov pa g. Karl Lukmann.

(Vodnikova „beseda“) v ljubljanski čitalnici je bila — kakor vsako leto — ena najživahnejših in najkrasnejših predpustnih veselice ne le čitalniških, marveč ljubljanskih sploh. Programa točke so se vršile vse s tisto izurjenostjo, ktere smo pri naših pevcih že navajeni, toraj ne vemo skoro, ktero točko bi bolj pohvalili. — Po besedi je stopil mladi svet skup k plesu, lepo je bilo gledati, ko se je čez 40 parov vrtilo po taktu godbe do zgodnjega jutra. Le ena sodba je o tem večeru, namreč, da je bil res krasen, ker o takih prilikah je čitalnica zbirališče vsega elegantnega sveta ljubljanskega in okoličnega. — O postrežbi gostilničarski rajši ne govorimo.

(Občni zbor družbe kmetijske 29. januarja.) Zbralo se je v magistratni dvorani kakih 50 udov, med njimi mnogo gospodov duhovskega

stanu. Predsedoval je baron Wurzbach, vlado je zastopal vladni svetovalec pl. Fladung.

Predsednik prične zborovanje z daljšim govorom, v katerem se spominja za družbo kmetiško delavnih umrlih udov: J. Debevca v Ljubljani, in Homana v Radoljici. (Zbor v znamenje sočutja vstane sè sedežev.)

Predsednik na dalje spominja zbor na velikansko slavnost, ki jo je 18. in 19. novembra na čast tajnika kmetiške družbe dr. Bleiweisa praznovala ne le cela dežela kranjska, temuč vse sosednje dežele: Štajarska, Koroška, Primorsko in Hrvatska. Taka čast, kakor se je dr. Bleiweisu izkazala o tej priliki, nikomur in nikdar v deželi kranjski še ni bila. Predsednik našteva podrobneje, koliko občin je imenovalo dr. Bleiweisa za častnega uda, koliko društev za častnega člana, in koliko je došlo čestitajočih pisem in telegramov. Predsednik izraža koncem željo, naj bi bilo tajniku družbe dr. Bleiweisu še mnogaja leta dovoljeno v prid ljudske omike in kmetijske družbe delovati. (Zbor vstane sè sedežev, in vsklikne živahno trikrat: „Živio“ in „slava“!) Predsednik baron Wurzbach končno obrača pozornost zbora na petindvajsetletnico cesarske poroke, ktera se bode praznovala 24. aprila t. l. Kranjska dežela in njeni poljedelci so bili zmirom v hudih in slabih časih habsburški dinastiji zvesti in udani. Tudi te vesele prilike v cesarski rodovini ne smejo kmetovalci kranjski pustiti, ne da bi presvitlemu cesarju in njegovi soprogi čestitali. Predsednik tedaj predlaga, naj občni zbor centralni odbor pooblasti, da v imenu družbe izroči čestilno adresno. (Zbor z „živio“ in „slava“ odobri predlog.)

Dr. Bleiweis se zahvaljuje, da se je predsednik tako prijazno spominjal njegove 70letnice. Časti, ki se mu je izkazovala, pravi, ni zaslužil. Poseben dragoceni dar pa mu je bil med mnogimi darovi krasni album, ktere ga mu je podaril centralni odbor kmetijske družbe, in ki hrani v drag mu spomin podobe vseh udov centralnega odbora, in vseh predstavnikov podružnic kmetijske družbe. Dr. Bleiweis pravi na dalje, da vse njegovo delovanje za blagor in korist slovenskega naroda izvira le iz kmetijske družbe, in da mu bode zmirom resna volja delovati na korist in prospeh te družbi. Končno Bleiweisu ves zbor zakliče „živio“.

Počne se potem izvrševanje dnevnega reda. Poročilo o delovanju glavnega odbora se bode vzelo še le v prihodnjem občnem zboru v pretres.

Dr. Bleiweis predlaga, da bi se pri tej priliki ponovila že v lanskem občnem zboru stavljena prošnja do c. k. vlade, naj bi se na Notranjskem, Gorenjskem in Dolenjskem povsod nastavljal vsaj po jeden živinozdravnik.

Predsednik baron Wurzbach ta predlog gorko podpira, kajti kmetovalec, če mu živina zboli, nima nobenega človeka, da bi ga za svet vprašal, in tako se zgodi, ko bi se lahko pomagalo z malim, da pride mazačem v roke, ki mu živino uničijo.

Vladni zastopnik g. Fladung pravi, da je deželna vlada prošnjo izročila ministerstvu, da pa tam še rešena ni. Obljubi pa, da se bode rešitev te prošnje od strani deželne vlade pospešila.

G. adjunkt Brus poroča o društvenem računu za l. 1877. Dohodkov je bilo 6619 gld. 36½ kr., stroškov 6251 gld. 7¼ kr., tako da je ostal v blagajnici znesek 368 gld. 29 kr. Skupni znesek inventarne vrednosti celega društvenega premoženja je 34.312 gld. 72 kr.

Proračun za l. 1879 kaže dohodkov 4096 gld. 56 kr. stroškov 3962 gld. 49 kr., torej ostane, če stroški ne bodo presegli dohodkov, znesek 134 gld. 7 kr. v blagajnici.

Zbor vse račune odobri.

Vodja deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi g. R. Dolenec poroča in razkazuje razstavo tega svojega zavoda, ktero so vsi udje kmetijske družbe, akoravno je bila majhna, kot izborna v vseh strokah izpoznali. Trte, ktere so na prodaj, vzete so vseskozi iz najžlabnejših trt družih dežel, isto tako sadjerejske šole na Slapu napravljena so vseskozi po umnem načinu, kakor je običaj v enacijah zavodih prve vrste, kakor v Klosterneuburgu itd. Da niso denes razstavljena vina čista, tega je mnogo kriv mraz, kateri je že škodoval letošnjemu pridelku, predno je bil spravljen, ne manj pa tudi mraz na potu. Vina, ki so razstavljena, so vsa mlada, ne čista, vendar pa bodo gg. društvenikom, kateri so povabljeni po zborovanji okusiti jih, kazala, kaj umna trtoreja in umno kletarstvo more v kratkem času producirati. Vodja g. Dolenec nadalje omeni razstavljenega panja za čebele, kakoršen je v rabi na omenjeni šoli, in tudi jako praktičnega aparata za filtriranje, popravljenega po holandskem sistemu, kakoršne izdeluje jako ceno in bolj praktično nego so holandski, nek Vipavec.

Zbor poročilo g. vodje Dolenca vzame z veliko pohvalo na znanje, ktero mu tudi g. predsednik baron Wurzbach v imenu kmetijske družbe z odobravanjem skupščine izreče.

Dr. Bleiweis poroča v imenu glavnega odbora kmetijske družbe o dopisu deželnega odbora kranjskega, kje naj bi vodja deželne vinogradne in sadjerejske šole na Dolenjskem o raznih predmetih vinstva in sadja predaval. Centralni odbor družbe nasvetuje, da se za to potno podučevanje ministerstvo poljedelstva prosi za izdatno podporo; da naj se vrše podučevanja v štirih krajih dolenjske strani, in to v Novem mestu, v Št. Rupertu in v Semiču. Predmeti predavanja naj bi bili: trtoreja, umno kletarstvo, sadjereja, in pa, kar je zelo potrebno, poduk, kako je treba umno sušiti češplje, katerih dolenjska stran mnogo pridelava, ktere pa imajo nasproti češpljam družih dežel, ki so bolj umno in okusno sušene, jako slabo ceno.

Župnik Jerič nasvetuje, naj bi se predavalo namesto na Raki, na Bučki, kajti tam rastejo najboljše vina.

Župnik dr. Šterbenec priporoča, da bi g. vodja predaval ne le v Semiču, ampak tudi na Vinici, kjer bi se poduka tudi sosednji Hrvatje udeležili.

Župnik Krčon iz Rudnika je tega mnenja, da naj bi se predavalo tudi v Metliki, ker ondašnji vinorejci slovó dandanes kot najboljši na Kranjskem. (Dalje prih.)

(Cena mesa) za ta mesec: Najboljše pitanih volov 54 kr., srednje 46, slabeje 38 kr. kravje in nepitanih volov pa je po 48, 40, in 32 kr.

(Ljubljana — blatna vas.) Čast, komur čast gre, in to je ljubljanski nemčurski magistrat. Ne spominjamo se skoro, kdaj so bili ljubljanski trgi, ceste in ulice tako polne blata in vsakovrstne nesnage, kakor letos, čeravno nismo do zdaj imeli še prevelikega snega. Mi ne zahtevamo sicer, da bi naši mestni očetje vzeli sami lopate in metle v roke, pač pa vendar to, da najemó zadosti delavcev, ki bi snajili mesto. Če pride človek iz ulice v hišo, ne more skoro v nobeno količkaj bolj čedno hišo, ker morajo za njim brž sobo pomesti in

ribati. Prebivalci mesta ljubljanskega, ki plačujejo davek gotovo tudi za snaženje ulic, imajo pač pravico zahtevati, da se jim pota vsaj toliko osnažijo. Potrpežljivost imá tudi nekje svoj konec. Naj se zdravstveni odsek magistrata, ki se za nekatere manj važne zadeve tako briga, loti enkrat tudi vprašanja: če so take ceste in ulice človeškemu zdravju ugodne.

Razne reči.

— Razpisi učiteljskih služeb. Na Kranjskem. V šolskem okraju kočevskem. Na 2razredni šoli v Dobropoljah druga učiteljska služba, l. p. 450 gld in stanovanje in na 2razredni šoli v Loškem potoku (Laserbach) tudi druga učiteljska služba, l. p. 400 gl. in stanovanje; dotičnemu krajnemu šl. svetu do 20. februarja t. l. V šolskem okraji kranjskem. Na 1razredni ljudski šoli v Sorici učit. služba l. p. 400 gld. in stanovanje; kraj. šol. svetu do 28. februarja t. l. V šolskem okraji za okolico ljubljansko. Na 1razredni šoli v Horjulu učit. služba, l. pl. 500 gld. in stanovanje; kraj. šol. svetu do 5. marca t. l. Na 2razredni šoli v Šmarji pri Ljubljani druga učit. služba, l. p. 500 gld.; kraj. šl. svetu do 8. marcija t. l. V šolskem okraji krškem. Na 1razredni šoli v Šent-Janžu, Dolu (Johannisthal), učit. služba, l. p. 500 gld. in stanovanje; kraj. šl. svetu do 28. februarja.

— Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Gsp. France Breznik iz Olševka, učitelj v Trsteniku. — G. J. Kalan je v Mavčičah, J. Ambrožič v Zalemlogu in Viktor Gasperin v Olševku pomočen učitelj.

— Poceni denar. Pred nekoliko časom je dobilo več ljudi boljših stanov na Dunaji in po družih krajih Avstrije pisma z naznanili, da se je v Munihovem na Bavarskem združilo več usmiljenih bogatinov v to, da bi poštenim in pridnim trgovcem, fabrikantom, posestnikom, pa tudi uradnikom, ki bi bili v začasni denarni zadregi, pomagali z denarnimi posojili. Za Avstrijo je bilo za zdaj namenjenih 300.000 gld. Posojila bi se bila dajala pod sledečimi pogoji: a) ne manj ko na 4 in ne več ko na 24 mesev; b) na menjice za 130 in 120 dni, ki se pa podaljšujejo do prej po gojenega obroka; c) obresti za 4 mesece se plačuje po 4 od sto, a naprej za vsako menjico. Posojilo bi sploh ne smelo biti manjše ko 500 gld. in ne presegati 5000 gld., pa se to tudi dá premeniti po dogovoru. Za stroške pozvedovanja ima vsak, ki prosi posojila, svojemu pismu priložiti: 3 gld., če prosi za 500 do 2500 gld., 5 gld. pa, če prosi več. Če se mu posojilo dovoli, se mu ta znesek vračuni pri obrestih, ako pa bi se mu po tem, kar se od njega pozvé, posojilo ne moglo dovoliti, dobi toliko nazaj, kolikor ostane od stroškov pozvedovanja. Konec pisma se je glasil: „Obrnite se toraj zaupljivo do nas in bodite prepričani, da se bo vsaka poštna prošnja kar najbolje mogoče pretresala. Martin Helmer.“ — Ta sleparija pač ni nova, a vendar se je vjelo več ljudi na limance. Kakor se je zdaj pokazalo, je več sto ljudi poslalo prošnje s priloženimi 3 ali 5 gld. in obrestmi od zahtevanega posojila za 4 mesece naprej. Ko je Helmer imel ta denar v žepu, podal se je na Dunaj, nadaljevat to, kar se mu je v Munihovem tako dobro obneslo. Tu si je dal ime Ludovik pl. Spanecky, vendar mu je tu njegovo početje ustavila policija, ki mu je prišla na sled po njegovi ženi, ktera se je preveč

bogato obnašala in bivala v neki gostilnici prve vrste pod drugim imenom. Preiskava, ki se zdaj vrši, je pokazala, da je slepar moral na ta način dobiti velikanske zneske denarja, koliko, se pa še ne ve. Pravo njegovo ime se je zdaj tudi že zvedelo. Po rodu je Prus in plemenitaž, oče njegov v pruski armadi na visoki stopinji. — Čudno, da iz Prusije pride k nam toliko sleparjev in goljufov!

— Zabavnik „Alte und Neue Welt“ prišel je te dni na svetlo 7. snopič, ki obsega: Unser sind sieben. — Ein Thronerbe. — Bilder aus Aegyptens Hauptstädten. — Eine Haideblüthe. — Auf Alsen. — Eine reine Frau. — Der Wiener Erzbischof Sigismund Graf von Hohenwart und die Franzosen im Jahre 1809. — Die Linde im Burghof u Nürnberg. — Nadir Schah's Zug von Afghanistan nach Indien. — Allerlei: Aus der Jugend Theoderich's des Grossen. — Minister und Bittsteller. — Amerikanische Spielwaaren. — Vertrauliche Gorrespondenz. — Unsere Bilder. — Eis-Regatta. — Chicago's Fleischhandel. — Der Haftballon. — Eine neue Zeittodtschlägerei. — Die Arbeitsleistung des menschlichen Organismus. — Podobe pa so: Unser sind sieben. — Der Wüstenkurort Heluan. — Ein Siegesfest der Gothen. — Die Vertreibung der hl. Elisabeth von der Wartburg. — Die Hassan-Moschee. — Die Zahoradbahn des Mount Washington. — Eine Eis-Regatta. — Initiale F. — Die grosse Pyramide von Gizeh und die Sphynx. — Kabul, die Hauptstadt von Afganistan. — Der Haftballon. — Eine neue Zeittodtschlägerei. — Vsako leto izide 18 snopičev, to je vsake 3 tedne eden z mnogimi podobami in olnato brezplačno premijo „Leon XIII.“ ali pa „angelski pozdrav“, ki je vzlasti jako krasna in se more po 24 kr. snopič prejemati v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

Eksekutivne dražbe.

5. februarja: 3. Jesih, 1. Vesel, 1. Bregar, 1. Groznik vsi v Litiji. 1. Logar iz Gorenje vasi 1. Devjak iz Dolenjega Logatec 1. Vidrih iz Cirknice, h. Mele Škof in Opeka iz Dolenje vasi, 1. Pirman iz Grahava, 1. Gerina iz Čevce, vsi v Logatecu. 1. Pečar iz Tlačnice na Brdu. 1. Celhar iz Srednjega Piavška, 3. Cerovšek iz Ardova, 1. Tomažin iz Vinivraha, 1. Žugič iz Češnic, 3. Baznik iz Veniš, 3. Zalokar iz Studenca, vsi v Krškem. 2. Kmetič iz Grada v Kranji. 3. Blatnik iz Zvirč, 3. Turk iz Visejca v Žuženberku. 1. Delak iz Laž, 1. Mahorčič iz Velikega Ubelskega, 1. Zenko iz Št. Mihela vsi v Senožečah.

Umrli so:

Od 29. do 30. januarja: Marija Šukovic, dekl. o. 14 m., za božjastjo. Emil pl. Čuber, c. k. avskultant 27 l., Janez Bernik, jetnik 17 l., oba za jetiko. Od 30. do 31. januarja: Marija Matijan, kuharica 40 l., za jetiko. Matilda Razinger, učit. o. 2 l., za vodeno glavo. Marija Mariaher, kav. ž. 33 l., za vtriplj. pljuč. — V vojaški bolnišnici. Jakob Grignjak, nadkan. 12 topn. polka, za vročinsko boleznijo. Franc Rošek, rač. nadzornik 12. žand. kom., za jetiko.

Telegrafične denarne cene 3. februarja.

Papirna renta 61.45 — Sreberna renta 62.75 — Zlata renta 73. — 1860letno državno posojilo 112.30 Bankine akeije 779 — Kreditne akeije 213.75 — London 116.60 — Srebro 100.— — Ces. kr. eskini 5.55. — 20 frankov 9.32.

Loterijske številke 1. februarja.

Na Dunaju: 65, 19, 11, 66, 51.
V Gradcu: 46, 10, 67, 68, 64.

Hiša v najem

se daje tri četrt ure od Ljubljane v Sreberji z vsjo pripravo, za krčmarja, mesarja ali branjevca primerna. Okoli hiše je zelnik, njiive in vrt. Bolj natanko se izvé pri gospej

(1) **Mariji Dovgan,**
cesta sv. Krištofa št. 4.

Šola za rezlanje lesenih podob

v Gröden na Tirolskem

priporoča se prečastiti duhovščini za izdeljavo plstičnih križevih potov

po Fürichu, ki lepo modelirani v izbukanim delu stanejo:

106 centimetrov visoki in 66 centm. širok krasno pobarvani 700 gld.

58 centim. visoki in 40 centim. široki pa 300 gld.

Jaslice za cerkve od 40 do 150 gld.

Omenjena šola je v vedni dotiki z veljavnimi umetniki in poznavatelji cerkve in umetniških zahtev, ter zamore vsled tega vsa na ročila izvršiti natančno po umetniških in cerkvenih pravilih.

Spoštovaje (10)

Ferdinand Demetz,
vodja strokovnjaške šole.

Trgovina s knjigami, umetniškimi in glasbenimi rečmi

Janeza Giontini-ja

na mestnem trgu št. 17 v Ljubljani.

Dovoljujem si s tem častitemu p. n. občinstvu naznaniti, da bom pod gori omenjenim imenom tukaj obstoječo kupčijo po smrti svojega ranjcega soproga nadaljevala, kakor je bila do zdaj. Posebno priporočam se slavnim c. kr. uradom, vojaškim in civilnim, velečastiti duhovščini, vsim učnim zavodom, obrtniškim podvzetnikom, meščanom in seljanom tukajšnjim in daljnim s prošnjo, da bi, kolikor potrebujejo knjig, časnikov, pismenega in risarskega orodja, sploh vse v to stroko spadajoče pri meni naročovali.

Zagotavlja najpoštenejšo, najcenejšo ter najhitrejšo ustrežbo o vseh naročilih (2)

z odličnim spoštovanjem

Marija Giontini-jeva.

V Ljubljani 26. januarja 1879.